

DARWIN'S BIOLOGISCHE MEESTERWERKEN,

DOOR

HUGO DE VRIES.

Biologische Meesterwerken van CHARLES DARWIN, op nieuw vertaald en van aantekeningen voorzien door dr. H. HARTOGH HEYS VAN ZOUTVEEN en dr. T. C. WINKLER. 6 deelen. Arnhem, Nijmegen: Gebrs. E. & M. Cohen.

Langzamerhand is de strijd geëindigd. De tegenstand, aanvankelijk zoo fel, en van zoo verschillende kanten geboden, is gebroken. De mogelijkheid van eene verzoening der schijnbaar tegenstrijdige meeningen wordt toegegeven. De overwinning, die de natuurwetenschap, door den val der scheppingsleer in haar ouden vorm, behaald heeft, is eene volkomene. De geldigheid der natuurwetten op het geheele gebied der stoffelijke verschijnselen wordt niet meer betwijfeld.

Daarmede heeft ook de invloed, dien de natuurwetenschappelijke methode op andere vraagstukken, met name op die van socialen aard, begon te doen gelden, een onverwachte grootte erlangd. De erkenning van de plaats, die den mensch in de natuur toekomt, beheerscht voor een gewichtig deel de beschouwingen omtrent de betrekking der verschillende menschen tot elkander. Op godsdienstig en maatschappelijk gebied zien wij de gevolgen van de groote omwenteling, die DARWIN tot stand heeft gebracht, even duidelijk, als op dat der biologische wetenschappen.

Voor ieder, die belang stelt in den vooruitgang der maatschappij en in vraagstukken van meer algemeenen aard, wordt daarom de kennis van DARWIN'S meesterwerken, of ten minste van hunne strekking

en hunne methode, meer en meer een vereischte. Het is daarom als een groot voorrecht te beschouwen, dat DARWIN'S boeken niet in abstracten of door tal van speciale termen moeilijk te begrijpen stijl zijn geschreven, maar integendeel zóó, dat zij niet alleen voor vakmannen, maar ook voor leeken, helder en boeiend zijn. De studie van het oorspronkelijke is dus voor niemand ontoegankelijk.

In de lange reeks van DARWIN'S geschriften treden twee groepen duidelijk op den voorgrond. De eerste groep bevat de werken van meer algemeenen aard; zij behandelen te samen de afstammingsleer in al hare onderdeelen, met al hare bewijzen en met hare betrekking tot de meest verschillende vraagstukken. De andere groep is als het ware eene toepassing van deze leer op bijzondere gevallen, die alle aan het leven der planten zijn ontleend. Deze groep leert ons den bezielenden invloed van DARWIN'S beginselen op het natuur-onderzoek kennen, en is uiterst rijk aan belangrijke ontdekkingen op botanisch gebied. Zij is onmisbaar voor den plantkundige. Rondom beide groepen scharen zich tal van kleinere geschriften, die nu eens meer aan de eerste, dan weer meer aan de tweede zich aansluiten.

Het is een gelukkig denkbeeld van de heeren COHEN, de werken der eerste groep, tot eene volledige reeks vereenigd, in een nederlandsche bewerking het licht te doen zien. Tot nu toe waren DARWIN'S boeken, zoowel in het engelsch als in de duitsche vertaling, slechts óf afzonderlijk, óf als compleete serie te verkrijgen. Dit moge voor de beoefenaars der biologische wetenschappen doelmatig zijn, voor het groote publiek is zonder twijfel aan de vereeniging der werken van algemeenen inhoud tot een zelfstandig geheel verre de voorkeur te geven.

In dit geheel hebben de genoemde uitgevers vereenigd: I. *Het ontstaan der soorten*, II. *Het variëren van huisdieren en cultuurplanten*, III. *De afstamming van den mensch*, IV. *Het uitdrukken der gemoedsaandoeningen*, en V. *Enkele kleinere geschriften van gelijksoortigen inhoud*.

Het eerste, derde en vierde werk is aan onze lezers reeds in de vertaling bekend; *The origin of species* door dr. T. C. WINKLER, de beide andere door dr. H. HARTOGH HEYS VAN ZOUTEVEEN. Van *De afstamming van den mensch* werd nog voor korten tijd in ons *Album* (1885 blz. 326) de derde druk aangekondigd. *The variations of animals and plants under domestication* zal in deze reeks voor het eerst in nederlandsch gewaad het licht zien, evenzoo de onder V bedoelde kleinere geschriften.

In de nieuwe uitgave zullen deze boeken tot een afgerond geheel

worden vereenigd. Aan elk hunner zal eene inleiding, grootendeels aan DARWIN'S autobiographie en aan zijne brieven ontleend, voorafgaan, terwijl tevens door de uitvoerige aantekeningen de lezer op de hoogte gebracht zal worden van den tegenwoordigen stand van het onderzoek over alle belangrijke quaestiën.

De vertaling en de bewerking behoeven bij onze lezers geene aanbeveling. Zij zijn uit de vroegere uitgaven gunstig bekend, en zullen voor de nieuw toe te voegen deelen geheel aan de vroegere gelijk zijn. Het geheel zal in zes flinke deelen voor den prijs van *f* 15.—, of ingebonden *f* 18.— in den handel worden gebracht. Bedenkt men, dat de hier aangeboden werken in de duitsche vertaling, waaraan velen om hare goedkoopheid de voorkeur geven, toch nog ongeveer het dubbele kosten (Mk. 55.—), zoo mag deze prijs wel zeer gering genoemd worden.

Eene onderneming zoo als die, welke wij thans aankondigen, moet in ons vaderland eigenaardige moeilijkheden. Zij, wien het voorrecht te beurt valt tot DARWIN'S vakgenooten te worden gerekend, ontzeggen zich het genoegen niet, de werken des grooten meesters in het oorspronkelijke te bezitten en te bestudeeren. Op deze lezers kan dus bij de uitgave eener nederlandsche vertaling niet gerekend worden. Doch gelukkig is de belangstelling in vragen van algemeenen natuurwetenschappelijken aard in ons vaderland zóó algemeen, dat wij met grond durven verwachten, dat een ruime kring van lezers de onderneming der heeren COHEN met vreugde zal begroeten, en dat hunne serie weldra een sieraad zal zijn in de bibliotheek van een iegelijk, die op algemeene beschaving aanspraak maakt.

Zoo zal, naar wij vertrouwen, een nuttig werk tot stand zijn gebracht, dat getuigenis zal afleggen van de behoefte van ons volk aan wetenschappelijke ontwikkeling, en van het streven van onze uitgevers, om in die behoefte te voorzien.